

18. 5. 2007

ID: 48041

Výše vypořádacího podílu ze SJM

Nelze snížit vypořádací podíl jednoho z manželů na zaniklém společném jmění jen proto, že zjevnou příčinou rozvratu manželství byl jeho mimomanželský vztah.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 22 Cdo 2921/2005, ze dne 19.3.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobce P. B., zastoupeného advokátem, proti žalované P. B., zastoupené advokátem, o vypořádání společného jmění manželů, vedené u Okresního soudu v Klatovech pod sp. zn. 6 C 85/2004, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 13. července 2005, č. j. 18 Co 47/2005-81, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Klatovech (dále „soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 14. října 2004, č. j. 6 C 85/2004-58, výrokem pod bodem I. přikázal „ze zaniklého společného jmění účastníků P. B. a P. B. do výlučného vlastnictví žalobce P. B.: 1) zůstatek na běžném účtu u G. C. B., a. s., č. ú. ve výši -11.972,50 Kč, 2) zůstatek na běžném účtu u G. C. B., a. s., č. ú. ve výši 235,38 Kč, 3) zůstatek úvěru na účtu u G. C. B., a. s. ve výši -13.807,16 Kč, 4) zůstatek úvěru na účtu u G. C. B., a. s. ve výši -68.629,32 Kč“. Výrokem pod bodem II. přikázal do výlučného vlastnictví P. B.: „1) zůstatek na běžném účtu u K. b., a. s., č. ú. ve výši 16.696,57 Kč, 2) vysavač zn. PHILIPS v hodnotě 4.500,- Kč“. Výrokem pod bodem III. uložil žalobci povinnost vyplatit žalované „na vyrovnání podílu ze SMJ (správně „SJM“) částku 29.814,91 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku“. Výrokem pod bodem IV. rozhodl o nákladech řízení.

Krajský soud v Plzni jako soud odvolací k odvolání žalobce rozsudkem ze dne 13. července 2005, č. j. 18 Co 47/2005-81, změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že výrokem pod bodem I. určil, „že ze zaniklého společného jmění účastníků připadá do výlučného vlastnictví žalobce: 1. zůstatek na běžném účtu u G. C. B., a. s., č. účtu, ve výši -11.972,50 Kč, 2. zůstatek na běžném účtu u G. C. B., a. s., č. účtu ve výši 235,38 Kč“. Výrokem pod bodem II. učil, „že ze zaniklého společného jmění připadá do výlučného vlastnictví žalované zůstatek na běžném účtu u K. b., a. s., č. účtu, ve výši 16.696,57 Kč“. Výrokem pod bodem III. uložil žalobci povinnost „uhradit zůstatek úvěru č. ze dne 26. 2. 2002 u G. C. B., a. s., ve výši 13.807,16 Kč“ a „uhradit zůstatek úvěru č. ze dne 2. 1. 2003 u G. C. B., a. s., ve výši 68.629,32 Kč“. Výrokem pod bodem IV. uložil žalobci povinnost „vyplatit žalované na vyrovnání podílu částku 10.552,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku“. Výrokem pod bodem V. rozhodl o nákladech řízení před soudy obou stupňů.

Odvolací soud dospěl k závěru, že nebylo zjištěno, který z účastníků řízení měl ke dni zániku společného jmění manželů v držení vysavač zn. Philips a jeho existence k tomuto dni nebyla prokázána; proto jej nebylo možno do vypořádávaného jmění zahrnout. V souladu se soudem prvního stupně konstatoval, že vypořádat bylo možno jen zůstatky peněz na účtech u peněžních ústavů a neuhrazené úvěry ke dni právní moci rozsudku o rozvodu manželství (R 105/67). Připomenul, že mezi účastníky bylo sporné, z jakých prostředků bylo v lednu 2003 zakoupeno auto zn. Opel Vectra, které žalobce v prosinci 2003 prodal za 120 000,- Kč. Po analýze okolností nákupu a prodeje tohoto auta, k němuž došlo těsně před právní mocí rozsudku o rozvodu manželství, uvedl, že nepochybně jednu polovinu zmíněné částky, to je 60 000,- Kč, nutno při úvaze o podílu účastníků na společném jmění manželů zohlednit ve prospěch žalované. Odvolací soud přihlédl i k tomu, že žalobce po odchodu ze společné domácnosti vybíral ve značném rozsahu společné prostředky z účtů. Uzavřel, že vypořádací podíl, který je povinen žalobce zaplatit žalované činí 10 552,- Kč.

Proti rozsudku odvolacího soudu podává žalobce dovolání. Soudům obou stupňů vytýká, že nepřihlédly k tomu, kdo se z manželů rozhodující měrou podílel na rozvratu manželství a poukazuje na to, že to byla žalovaná, resp. její vztah k jinému muži. Dále namítá, že výroková část rozsudku odvolacího soudu, ale i soudu prvního stupně, postrádá „materiální oporu“. Pokud totiž byla žalobci uložena povinnost uhradit žalované na vypořádání jejího podílu 10 552,- Kč a současně mu byla uložena povinnost uhradit závazky, které činí celkem 94 173,60 Kč, měla mu být do vlastnictví přikázána majetková hodnota ve výši 121 421,60 Kč; pak by výpočet částky, již má žalobce žalobkyni uhradit, byl

správný. Dále rozsudku odvolacího soudu vytyká, že je v jeho odůvodnění kalkulováno s chybnými závěry o údajné půjčce ve výši 140 000,- Kč, neboť šlo o půjčku 80 000,- Kč, což bylo doloženo potvrzením peněžního ústavu. Výhrady má i k závěrům soudů obou stupňů ohledně půjčky peněz od Ing. P., dále k okolnostem koupě nového vozu a úhradě jeho kupní ceny a k označení žalobce za nevěrohodného. Za základní dovolatel pokládá „absenci majetkové hodnoty oproti stanovení jeho povinnosti uhradit společné závazky účastníků vzniklé za trvání manželství“. Navrhuje, aby dovolací soud zrušil rozsudek odvolacího soudu, popř. i rozsudek soudu prvního stupně a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření k dovolání polemizuje s argumentací žalobce. Jeho názor, že nebylo při vypořádání společného jmění manželů vycházeno ze zásady rovnosti podílů, když mu byla přikázána jen pasiva a jí aktiva, není správný, neboť nebere v úvahu skutečnosti týkající se půjčky peněz od Ing. P. a výběry ze společného účtu těsně před rozvodem manželství. Navrhuje, aby dovolací soud dovolání žalobce zamítl.

Nejvyšší soud po zjištění, že dovolání je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu (dále „OSŘ“), že jsou uplatněny dovolací důvody upravené v § 241a odst. 2 písm. b) a v § 241a odst. 3 OSŘ a že jsou splněny i další náležitosti dovolání a podmínky dovolacího řízení (zejména § 240 odst. 1, § 241 odst. 1 OSŘ), napadené rozhodnutí přezkoumal a zjistil, že dovolání není důvodné. Za otázku, která z daného rozsudku činí rozhodnutí po právní stránce zásadní (§ 237 odst. 3 OSŘ), považuje dovolací soud otázku, zda se při stanovení výše vypořádacího podílu ze zaniklého společného jmění manželů má přihlížet k vině jednoho z manželů na rozvratu manželství.

V dané věci sice odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně částečně změnil, ovšem ve prospěch žalobce. Ty části výroku rozsudku odvolacího soudu, které žalobce v dovolání napadá, jsou ve vztahu k němu rozhodnutím potvrzujícím, neboť jeho práva a povinnosti nebyly změnou rozsudku dotčeny v jeho neprospěch (viz též R 52/1999 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Proto je v tomto případě dovolání přípustné pouze podle § 237 odst. 1 písm. c) OSŘ. Protože dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) OSŘ může být připuštěno jen pro řešení právních otázek, je dovolatel oprávněn napadnout rozhodnutí odvolacího soudu, proti němuž je dovolání přípustné podle tohoto ustanovení, z dovolacích důvodů uvedených v 241a odst. 2 písm. b) OSŘ; v dovolání proto nelze uplatnit tvrzení, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování (§ 241a odst. 3 OSŘ).

Vzhledem k tomu, že v tomto řízení nelze zpochybňovat skutková zjištění učiněná v řízení nalézacím, dovolací soud vychází ze skutkových zjištění týkajících se způsobu užití půjčky od Ing. P., jakož i z dalších skutkových zjištění, učiněných v nalézacím řízení (zdroj peněz na zaplacení nového vozu apod.). Výpočet vypořádacího podílu a náhrad na jeho vyrovnání, provedený odvolacím soudem, není v rozporu s hmotným právem. Aktiva společného jmění činila celkem 16.931,- Kč (zůstatek na dvou účtech), pasiva 82.436,- Kč (dluhy z úvěrů u banky). Kromě toho bylo do vypořádání třeba zahrnout 120.000,- Kč, které žalobce získal za trvání manželství prodejem vozu a které si ponechal. Je tedy třeba vyjít z toho, že žalobci se dostalo 120.000,- Kč z prodeje automobilu, 235,- Kč jako zůstatek na účtu, takže měl aktiva ve výši 120 235,- Kč. Naproti tomu mu byla přikázána pasiva (bez záporného zůstatku na běžném účtu ve výši - 11.972,50 Kč - viz níže) celkem 82 436,- Kč. Rozdíl mezi aktivy a pasivy tak činí 37 799,- Kč. Vzhledem k tomu, že žalované byl přikázán zůstatek na účtu ve výši 16.696,57 Kč, dochází k vyrovnání hodnoty vypořádacího podílu na obou stranách v rovné výši tím, že žalobci byla uložena povinnost zaplatit žalované na vyrovnání částku 10.552,- Kč, což snižuje podíl žalobce na 27.247,- Kč a podíl žalované zvyšuje na 27.248,- Kč. Do pasiv přikázaných žalobci nebyl zahrnut debetní zůstatek na běžném účtu jemu přikázaný ve výši 11.972,50 Kč. Tento postup odvolací soud řádně vysvětlil, a to i tím, že vzhledem k tomu, že žalobce během krátké doby vybral z bankomatu větší částky (podle zjištění soudu prvního stupně 75.000,- Kč), a to v době, kdy žalovaná k bankomatu již neměla přístup, nemohla zachovat rovnost podílů obou účastníků (§ 149 odst. 2 občanského zákoníku - dále jen „ObčZ“) a podíl žalobce s přihlédnutím k těmto částkám snížil.

V dovolání žalobce označil právní otázku, kterou lze podřadit pod dovolací důvod uvedený v § 241a odst. 1 písm. b) OSŘ, a to zda má soud při vypořádání společného jmění manželů přihlížet při stanovení výše podílů na společném majetku (§ 149 odst. 3 ObčZ) k tomu, kdo z manželů vyvolal rozvrat manželství. V této části je dovolání přípustné, není však důvodné.

Zákon o právu rodinném č. 265/1949 Sb., v § 28 odst. 1 stanovil: „Podíl na jmění náležejícím do zákonného společenství majetkového může být rozvedenému manželovi, který je vinen rozvodem, na žádost nevinného manžela odňat, jestliže se o nabytí tohoto jmění nepříčinil vůbec, anebo může být snížen, příčinil-li se v míře jen nepatrné“. Oproti tomu podle platné právní úpravy platí: „Při vypořádání se přihlédne především k potřebám nezletilých dětí, k tomu, jak se každý z manželů staral o rodinu, a k tomu, jak se zasloužil o nabytí a udržení společného jmění. Při

určení míry přičinění je třeba vzít též zřetel k péči o děti a k obstarávání společné domácnosti“ (§ 149 odst. 3 ObčZ). Zákon tedy soudu neukládá, aby z úřední povinnosti modifikoval výši podílů manželů podle míry účasti na rozvratu manželství (ostatně i podle zákona o právu rodinném byl takový postup možný jen na návrh) a konstantní judikatura, byť tento problém neřešila výslovně, také k samotnému zavinění rozvratu manželství nepřihlíží. Proč tomu tak je, vysvětluje dostatečně jasně odborná literatura (viz Dvořák, J.: Majetkové společenství manželů. Praha : ASPI Publishing, 2004, s. 235). Platné právo již neumožňuje vyslovit „vinu“ manžela na rozvodu, i když ukládá soudu přihlídnout k příčinám rozvratu. Jde mnohdy o těžko postihnutelné příčiny, mající původ v intimní sféře, a i zdánlivě jasné příčiny rozvratu (v daném případě navázání mimomanželského vztahu) mají své příčiny. Proto nelze snížit vypořádací podíl jednoho z manželů na zaniklém společném jmění jen proto, že zjevnou příčinou rozvratu manželství byl jeho mimomanželský vztah.

Ostatní námítky dovolatele mají skutkovou povahu a zakládají tak dovolací důvod uvedený v § 241a odst. 3 OSŘ a proto k nim nelze, jak uvedeno shora, přihlídnout.

Z uvedeného je zřejmé, že rozhodnutí odvolacího soudu je správné. Vady řízení uvedené v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 OSŘ, jakož i jiné vady řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, k nimž dovolací soud přihlíží i bez návrhu, nebyly zjištěny. Proto nezbylo, než dovolání zamítnout (§ 243b odst. 2 OSŘ).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)